

L'APUNT

Bernat Puigtobella,
Son Goku cultural

Lluís Llor

Quan Son Goku era petit i tenia pressa cridava el núvol Kinton, a la manera d'un servei de VTC, i volava a tota castanya, com perseguit per una horda de taxistes. Bernat Puigtobella ja fa deu anys que vola amb el seu núvol particular, el diari digital de cultura en català *Núvol*. De vegades, Puigtobella porta els cabells estarrufats com Son Goku i, com ell en alguns combats, arriba justet a

una roda de premsa i fa preguntes amb un toc d'humor. La semblança més clara, però, és l'esperit de lluita, el no defallir. Així ha mantingut el vol –amb l'ajut de molts amics i col·laboradors voluntaris, podríem dir– d'una publicació cultural, en català i bàsicament digital. I per celebrar-ho, avui a partir de les 19 h, fan una festa al Centre Artesà Tradicionari. “Volant, volant, sempre amunt!”

La novel·lista siciliana Viola di Grado ofereix a ‘Fam blava’ una història d'amor obsessiu ambientada a Xangai

Llengua amb força tel·lúrica

Lluís Llor
BARCELONA

Viola di Grado està obsessionada amb el llenguatge, des de sempre. “Quan tenia vuit anys, vaig decidir deixar de parlar, només volia escriure, perquè quan parles el llenguatge s'empobreix. Per sort, després no ho vaig respectar!”, comenta rient.

Va debutar amb la novel·la *Settanta acrilico trenta lana* –només tenia 23 anys– i va ser la guanyadora més jove del premi Campiello i la finalista més jove del premi Strega, el més important d'Itàlia.

La seva narrativa té una potència que no empeny com un huracà, fa vibrar els peus del lector, el terra. Va néixer el 1987 a Catània, es podria dir que a la falda d'un gran volcà sempre actiu, i sembla tocada per la seva força tel·lúrica. “És un lloc màgic, molt potent; estic molt orgullosa d'haver nascut a l'ombra de l'Etna”, admet.

Viola di Grado ha visitat Barcelona per presentar-hi la seva cinquena novel·la, *Fam blava*, publicada per Angle (en traducció catalana d'Anna Carreras) i Alpha Decay (en traducció castellana de Juan Manuel Salmerón). Actualment viu a Londres, però ha pas-

sat temporades a diferents països asiàtics, com a especialista en llengües orientals. “Unes llengües ideogràfiques molt importants en la meua creació literària; com que, a diferència de les llengües alfabètiques, l'ideograma no representa sons, sinó paraules, és com si mantingués una relació més íntima amb la realitat.”

“A *Fam blava* em volia allunyar de l'alfabet i fer servir un llenguatge de símbols i imatges, perquè el llenguatge per mi és el

“No he volgut ser morbosa, no vull provocar; m'interessa la recerca psicològica”

més important. La història no m'importa, m'interessa més la trama en sentit simbòlic que en el real. A més, intento crear un llenguatge específic per a cada nova novel·la. Per a aquesta he volgut un que acollís totes les visions, una mena d'inconscient de l'escriptura.”

La jove protagonista, que està passant el dol per la mort del seu germà besó –sempre més ben valorat que ella–, fa classes d'italià a Xangai i coneix una xinesa amb qui estableix una relació d'*amour fou* en què, d'alguna manera, es mengen. No és, en cap cas, una història canibal i morbosa narrada de manera críptica. “No he volgut ser morbosa, no vull provocar, el que m'interessa és la recerca psicològica. A més, menjar l'altre no és, per ell mateix, un acte violent. Si pensem en el primer amor, el del nadó per la mare, com s'experimenta? Devorant la mare que l'alleta”, opina Di Grado.

“Aquesta història va néixer de Xangai, que em va xuclar, i avança com un somni, ple de símbols d'Orient i d'Occident; jo volia crear una escriptura en què no hi hagués una jerarquia entre el que és real i el que és irreal.”

Però també hi ha una anècdota que va fer entrar en erupció la creativitat de Di Grado. “Vaig anar a fer una conferència a la universitat de Xangai. Quan, en un moment donat, vaig anar al lavabo, vaig coincidir amb una xinesa molt guapa que em va mirar i em va dir que era una gran

Viola di Grado, fa pocs dies a la llibreria La Central del Raval ■ JUANMA RAMOS

admiradora meua, que m'estimava i que li donés el meu número de telèfon. Em vaig quedar de pedra, però li vaig donar i li vaig preguntar si em portaria a un vell escorxadador abandonat sobre el qual havia llegit. Em va respondre, «menges picant?» Vaig dir que sí i vam anar a dinar i a visitar l'escorxadador. Ens vam fer algunes fotos i no va passar res ni ens vam veure mai més. Però la novel·la va néixer allà, amb dues noies i l'escorxadador abandonat”, detalla Viola di Grado, amb una simpatia seriosa, o una formalitat –de tracte, no estètica– que constreny un tarannà més espontani.

És una novel·la orgànica, amb el desig, la fam, que ho amara tot, i que fu-

siona Orient i Occident. Una història que passa, sobretot, en un ambient nocturn, il·luminat pel blau dels neons. Els elements de la història –tant la relació amorosa com la mort del germà– són inventats, però els llocs que descriu Di Grado i algunes petites anècdotes que relata són reals. Sempre va prenent notes, apunts del natural, o Polaroids de text amb què després descriu menjars, olors, cossos, fúries, penombres, dolors..., amb un estil sensual, físic, molt elaborat.

A l'obra apareix una pastilla groga feta de bilis de serp. Qui la pren, deixa de tenir por. Per quin motiu la prendria, de què té por, Viola di Grado? “De la meua ment, penso que és a

l'única cosa que tinc por; mai he tingut por de morir, ni de la foscor quan era petita, i per això de vegades he estat imprudent... Però sí que tinc por de les coses que puc imaginar i pensar”, assegura.

Confessa que és molt dolenta triant títols. Que a l'inici es titulava *Escorxadador*, però a l'editorial, amb una trucada, li van dir que no els agradava. “Vaig fer un allista de paraules clau i les vaig anar combinant –amb l'editora a l'altra banda del telèfon–, i va sortir *Fam blava*. El blau és per Xangai de nit, els ulls del germà mort, *blue*, en anglès vol dir tristesa... I la fam és al centre de l'obra.” La força de Viola di Grado ens ha obert la gana, definitivament. ■